

אין ספק שבעתיד המדינה הזו תתחרה בגיאורגיה, הודו ועוד יעדים נחשקים.

לא תישארו רעבים

האוכל כאן מצוין. החל מדוכני השווארמה ברחוב ועד למסעדות המקומיות המעוצבות בסגנון אוריינטלי, שבהן מוגש שפע של תבשילים ממולאים, קבבים מהטעמים שאכלתי, הרבה בשר כבש וירקות, קומפוט מתוק מאוד ויין מקומי. בעיר תוכלו למצוא גם רשתות מזון מהיר וכן מסעדות יפניות. המסעדות המקומיות מציעות לתיירים חוויה הכוללת להקה מקומית שמנגנת מוזיקה אזרית, שולחנות עמוסים בירקות טריים וסלטים מקומיים, כמו סלט הצילים ועגבניות מקומי, לאבאש - לחם אזרבייג'ני שדומה קצת לפראנה המרוקאי וקוטאב - פיתה דקיקה ממולאת בתרד ושמנת חמוצה או בשר כבש וירקות. בסיום הארוחה נוהגים לשתות תה שחור בעל ארומת ברגמוט (צמח עם ארומה של פרי הדר), שמו גש עם לימון בכוסות זכוכית שקופות ודקיקות בצורת אגס. לקינוח יגישו לכם בקלאווה (המכונה כאן Pakhlava) ועוד מאפים מתוקים עשירים באגוזים ודבש, שנקראים שור גוגאל ושקרבורה.

גבר פתחו בבאקו מסעדה כשרה ראשונה, 7/40 שמה,

שתייע שילוב בין המטבח האזרי לבין המטבח הישראלי

בשמורה ניתן לראות גם 380 מתוך 800 הרי געש של בוץ הקיימים בעולם. הם נחשבים כמונומנטים טבעיים ומשאבי טבע לאומיים של אזרבייג'ן.

בשטח הפארק הלאומי, הכולל שילוט ברור, ניתן למצוא אבנים מוזיקליות: תצורת סלע חלול גדול, שכאשר נוגעים בו עם אבן קטנה בוקעים ממנו צלילים עמוקים. האבנים המוזיקליות שימשו בטקסים שונים וצלילים מהן שולבו בפסקול שליווה את טקס פתיחת אירוויזיון 2012.

מחוץ לשמורה יש מוזיאון מדהים המשתלב בצורה מושלמת עם הנוף. תערוכת הקבע של המוזיאון כוללת 12 חדרים, שמציגים את חשיבותו ההיסטורית של האזור וכן תיאורים של כל מה שנתגלה בשמורה.

העיר קובה (Guba) נמצאת בצפון-מזרח אזרבייג'ן (ליד הגבול עם רוסיה) והיא מרכז של תעשיית השטיחים. העיר שוכנת לצד נהר שבצדו האחד מתגוררים אזרים מוסלמים ובצדו השני יהודים (יהודי הרים, כפי שהקהילה מכונה כאן). למרות החלוקה, היחסים בין האוכלוסיות טובים מאוד. רוב היהודים בקובה הם צאצאי קהילות עתיקות המתגוררות באזור מזה מאות שנים. בקובה יש שני בתי כנסת עתיקים, בית מדרש, מקווה ובית קברות.

יש באזרבייג'ן אזורים יפהיים שרק ממתנים לבואם של מטיילים: הרים מושלגים ומקומות רבים לטיול רגלי. כיום עדיין קשה לעשות זאת ללא מדריך ובלי לדעת רוסית, אבל

בניית החברה הפילהרמונית המוזיקלית של אזרבייג'ן בבאקו

ובחודש מרץ חוגגים ברחבי אזרבייג'ן את פסטיבל האביב (נורוז) עם מחוות לאמונות הזורואסטריות, כולל קפיצות מעל מדורות קטנות, שנועדו לשרוף מחלות ולהתחיל שנה חדשה נקייה ובריאה יותר

ההר הבוער (Yanar Dag) – כשעומדים מול האש,

הלהבות שפורצות מתוך החורים שבאבני החול נראות לא אמיתיות. אף אחד לא פיזר חומר בעירה לפני שהגענו: אם תביטו זמן רב באש תוכלו לשים לב ללהבות שעולות עד לגובה של שני מטרים ומתפרשות לרוחב של עד עשרה מטרים. האש הדולקת ללא הרף בהר הבוער ניזונה מגז טבעי, וזהו האתר היחיד באזור שעודו פעיל. רק קומץ הרי אש קיימים היום בעולם ורובם נמצאים באזרבייג'ן.

שמורת גובוסטאן (Gobustan National Park) –

שמורת טבע מדהימה ביופיה, שנדמית מעולם אחר ושוכנת במרחק של כ-45 דקות נסיעה מהעיר. כשמתקרבים לגובוסטאן מתחלף הנוף, ובמקום המרחב הצחיח שלאורך חוף הים ממלאים את האופק רכסי הרים גדולים. השקט מורגש מכל עבר. פירוש המילה "גובו" באזרית הוא גיא. הצורות, הנקייקים והחורים המוזרים שבסלעים נוצרו באופן טבעי. הסלעים העצומים מנוקדים במערות שבתוכן נמצאו ציורים חרוטים בסלע וכתובות אבן עתיקות. רוב הציורים שנמצאו על סלעי הענק מתארים גברים פרימיטיביים, בעלי חיים, ריקודים פולחניים, מלחמות שוורים, לוחמים עם רומחים בידיהם ועוד.

ה-17-18 על ידי הינדואים שעברו באזרבייג'ן במסעותיהם בדרך המשי, והבחינו באש. השלטים והכתבים במקדש כתובים בסנסקריט. המקדש נמצא בפאתי העיר, במרחק 25 דקות נסיעה.

הזורואסטריזם סגדו לאש. עד שנת 1969 הוזנה הלהבה הנצחית שבערה באטשגה מגז טבעי, אולם בעקבות השגשוג בייצור נפט וגז שהחל בשלהי ה-19 תמו מאגרי הגז הטבעי. מאמיני האש האחרונים עזבו באותה תקופה וכיום הלהבה מבוססת על גז שמובל למקום בצינורות מיוחדים. המנהגים של הדת הפרה-מוסלמית הזו הפכו לחלק מהתרבות המקומית

מקדש האש של באקו

ביתיים, ריבות מסוגים וגדלים שונים ותבלינים מקומיים זולים, לרבות זעפרן מקומי שנמכר במחיר ללא תחרות. גולת הכותרת של השוק הוא כמובן הקוויאר השחור, שנמכר על ידי כל רוכל שני שיציג בפניכם את הסחורה בגאווה. התענוג המפוקפק יעלה לכם מאה דולר לקופסת זכוכית קטנה, אבל זכרו שיש מגבלה של 125 גרם כאשר נוסעים למדינות אחרות. אל תחמיצו כוס מיץ רימונים טרי או ספל תה מקומי מאחת חליטות הרבות שבשוק. רוב הסוחרים אינם דוברים אנגלית, אבל הם חביבים ומשתדלים.

מקומות שכדאי לראות מחוץ לעיר

יש פער גדול בין העיר לבין האתרים שמחוצה לה. הפי-

תוח המואץ מתרחש בעיקר באזורי התיירות המרכזיים וכשיצאנו מהעיר נתקלנו במדינה אחרת לגמרי. כבר בפאתי העיר הנוף מתחלף והיוקרה והפאר מפנים מקומם לבניינים מוזנחים ונטולי הוד והדר. הרחובות נראים פשוטים ומאובקים והאנשים קשי יום וחיים בעוני. המכוניות החדישות מתחלפות בדגמים ישנים וחבוטים של לאדה וטרקטורים מקרטעים ונראה שגם המחירים זולים בהרבה מהעיר.

מקדש האש של באקו (Ateshgah of Baku) הוא מקום תפילה זורואסטרי חשוב, ששימש את מאמיני הדת העתיקה שהיתה נפוצה באזור עד אמצע המאה השישית. זה היה מקום ייחודי, שבמשך מאות שנים חיו והתפללו בו יחדיו בשלום מאמינים של שתי דתות שונות. המקדש הנוכחי נבנה במאות

האזרית, הכוללת כלי נגינה מקומיים, כמו קמנצ'ה, טאר ודאף שאת נגינתם תוכלו לשמוע באוזניות המותקנות לצידם. המוזיקאי מארק אליהו למד לנגן על קמנצ'ה באזרבייג'ן, תחת הדרכתו של המוזיקאי אדאלאט ואזירוב. מומלץ להגיע למוזיאון כ-45 דקות לפני השקיעה, כדי שתוכלו לראותה דרך החלונות הענקיים של המבנה הייחודי.

מגדלי הלהבה הם עוד אחד מסמליה של העיר, שילוו

אתכם מלמעלה כמעט בכל מקום שאליהם תלכו. המגדלים הענקיים, שנראים כשלוש להבות סימטריות, הם בין המבנים הגבוהים בעיר. בשעות הלילה מוארים הבניינים בדפוסים תאורה שונים, מציגים את דגל המדינה, להבות כתומות ועוד שלל דוגמאות מרהיבות, שנראות למרחקים. בניית המגדלים נמשכה חמש שנים בעלות כוללת של 350 מיליון דולר המגדל הגבוה מתנשא לגובה של 190 מטרים וכולל 39 קומות המשמשות למגורים. מגדל הלהבה השני מאכלס את 37 הקומות של מלון פיירמונט, המתנשא לגובה של 160 מטרים ומגדל הלהבה השלישי מתנשא לגובה של 140 מטרים וכולל 34 קומות משרדים. מלון פיירמונט המפואר, שבו התארחתי, מציע את אחת מחוויות הלינה היוקרתיות בעיר וכולל חלון פנורמי גדול המשקיף אל הים.

השווקים טאזה ויאשיל (Taza Bazar ו-Yashil Bazar), השוק הירוק) הם המקום לקניית מזכרות, פירות וירקות, פירות יבשים, אגוזים, רימונים, שלל סוגים של חמוצים

בירת אזרבייג'ן היא מקום נהדר לשופינג

בתצוגה המרהיבה, הכוללת אינספור סוגי שטיחים ססגוניים. מומלץ להצטרף לסיור מודרך.

ברחבי העיר תמצאו חנויות רבות שבהן נמכרים שטיחים בעבודת יד. באזרבייג'ן פועלים שבעה בתי ספר לאריגת שטיחים ובעבר נהוג היה שאשה תארוג חמישה שטיחים בעבודת יד בטרם תוכל להתחתן. המנהג הולך ונעלם ככל שהמדינה מתפתחת, אך הוא עדיין נפוץ בכמה כפרים.

מרכז התרבות היידר אלייב – מבנה הדגל של העיר הוא מרכז תרבות בצבע לבן בוהק, שנודע בעיצובו יוצא הדופן. זהו המבנה המעוקל ביותר באירופה ואין בו ולו קו ישר אחד. המרכז כולל מוזיאון עם תערוכות משתנות, ספרייה ואולמות כנסים. האדריכלית זאהה חדיד תכננה את המבנה שזכה בפרס עיצוב השנה לשנת 2014 של מוזיאון העיצוב בלונדון. "הוא יפהפה, מעורר השראה ומציג חזון ברור של גאונה ייחודית", ציין חבר השופטים. זהו מוזיאון ייחודי ויוצא דופן, שנראה כמו יצור כלאיים שבקע מאדמת העיר ומהווה ניגוד לבניינים המרובעים שסביבו. המוזיאון מוקף מדשאות ופסלים צבעוניים ניים של חלזונות, ארנבים ועוד, השוכרים את הלובן הבוהק. מרכז התרבות היידר אלייב נראה אחרת מכל זווית שבה תבייטו בו וחלליו הפנימיים מרשימים לא פחות מחזיתו, שמולה ניצב שלט I love Baku.

מומלץ לבקר בתערוכה המציגה דגמים מוקטנים של המבנים המרכזיים בעיר, ובתערוכת מיצגי התרבות של המורשת

אם לא ראית באקו, אז לא ראית כלום

30 מטרים ובנוי מאבן גיר מקומית. יש כמה סברות באשר למקור שמו: כמה מיתוסים מספרים על הבתולה שהוכרחה להינשא לגבר שלא אהבה, ולכן טיפסה אל ראש המגדל וקפצה ממנו אל מותה. יש הגורסים כי שמו של המגדל ששימש לתצפית הוא שיבוש של המילה הטורקית ל"עיין". המבקרים מוזמנים לטפס אל ראש המגדל במעלה המדרגות העקלקלות והמעבריים הנמוכים. מגג המבנה, המשמש כמוזיאון, נשקף נוף פנורמי של העיר ושל הים הכספי.

מגדל הבתולה, צילום: יעל כפיר

באקו בולבארד – ממש ליד מוזיאון השטיחים של אזרבייג'ן והטיילת יש פארק לאומי עם מתחם המכונה ונציה הקטנה, שלאורך כל השנה שטות בו גונדולות. ליד הפארק נמצאת שדרת נפטיצ'ילאר (Neftchilar Avenue), שנמתחת מהטיילת עד מרכז הקניות פארק בולוואר (Park Bulvar Shopping Mall). בקניון יש קולנוע, אזורי פעילות לילדים, חנויות, בתי קפה ועוד.

מוזיאון השטיחים של אזרבייג'ן נפתח ב-1967 והוא המוזיאון הראשון מסוגו בעולם. מידותיו של השטיח הגדול ביותר במוזיאון הן חמישה מטרים אורך ו-11 מטרים רוחב - זהו השטיח השני בגודלו בעולם, הראשון נמצא בבניין הפרלמנט של צ'אוצ'סקו ברומניה. הכניסה חינם בכל שבת אחרונה בחודש וכרטיס עולה שבעה מאנאט לאדם. במוזיאון תוכלו לצפות בנשים המדגימות את מלאכת אריגת השטיחים ולבקר

באקו - מקום נהדר לבילוי לתיירים

קוראן, תנ"ך ועוד. הספר הקטן ביותר, שגודלו שני מילימטר רים בלבד, הגיע מיפן. המוזיאון קטן והכניסה ללא תשלום, אבל פרט לעניין המגניב של הספרים הקטנים אין צורך לבחור במקום יותר מחצי שעה. זה אירוני שבאקו כל כך מודעת לענייני גודל וכאן היא הולכת דווקא בקטן.

ארמון שושלת בני שירוואנשה (Şirvanşahlar sarayı) הוא מתחם הכולל כמה מבנים, בהם הדיוואן האנה (Divan xanə) - ביתן אבן מתומן במרכז חצר מוקפת קשתות ועיטורי רים אוריינטליים יפהפיים, המאוזוליאום - מסגד משנות השלושים של המאה ה-15, שנמצא בחצר התחתונה של המתחם ומסגד נוסף עם שני אולמות תפילה לגברים ונשים, שנמצא בצידו הצפון-מזרחי. בדרום הארמון יש חמאם עם 26 חדרים, שחלקו נבנה מתחת לאדמה כדי לשמור על הטמפרטורה. כמה מחללי הארמון משמשים כמוזיאון להיסטוריה של השושלת. יש המאמינים, כי הארמון נבנה באתר ששימש כמקום קברו של קדוש סופי, שנמנה על חברי מסדר שהיה בחסות בני שירוואנשה

מתחם ארמון שירוואנשה ומגדלי הלהבה מציצים ברקע, צילום: יעל כפיר

מגדל העלמה (Qiz Qalasi, בעבר נודע כ"מגדל העין") הוא סמלה של העיר, שמופיע על שטרות ומטבעות. המגדל העגול ניצב בדרומה של העיר העתיקה והיה חלק מקו הביצור רים הקדום, שאינו קיים עוד. המגדל מתנשא לגובה של כמעט

בבאקו יש מגוון רחב של אתרים ונקודות ציון ששווה לבקר בהם, לרבות מוזיאונים רבים (כ-30). הטיילת משת-רעת על פני יותר מעשרה ק"מ של ים יפהפה מלא השתק-פויות של קו הרקיע של העיר על גבי המים. בקצה הטיילת, על אי מלאכותי בגודל שישה קמ"ר, מתנוסס דגל עצום של אזרבייג'ן בצבעי ירוק, אדום וכחול, הנישא על ראש התורן השלישי בגובהו בעולם (621 מטרים). לידו מסתובב באיטיות גלגל ענק מהגדולים בעולם, שנראה כהעתק של הגלגל הענק בפריז או ה-London Eye.

העיר העתיקה היא מרחב דמוי אליפסה, המוקף חומה משלושה צדדים. בשנת 2000 הוכרז האזור כאתר מורשת עולמית של אונסקו. בתוך החומה, בצד מערב, נמצא מוזיאון הספרים המיניאטוריים של באקו ולידו ארמון שירוואנשה. שוטטו להנאתכם ברחובות מרוצפי האבן עד למגדל העלמה העגול שליד הים. בעת הסיור ברחבי העיר העתיקה תחל-פו על פני חנויות ודוכנים של מוכרים נמרצים, שמציעים מזכרות, שטיחים, מטרייזשקות, ספלי תה, קרמיקה, נרגילות, צעיפים וסמבורים. אל תתביישו להתמקח אם אתם מעוניינים לרכוש דבר מה.

בסמוך לארמון נמצא מוזיאון הספרים המיניאטוריים של באקו – המוזיאון היחיד בעולם המחזיק באוסף כה נרחב של ספרים מיניאטוריים מכל רחבי העולם. האוסף כולל כ-6,000 ספרים בשפות שונות, שהודפסו בכ-70 מדינות בתקופות שונות. בראש המדפים מתנוססים דגלי המדינות מהן הגיעו הספרים הזעירים, לרבות ספריהם של משוררים מפורסמים,

שדרה יפה של באקו המודרנית

עיר הבירה באקו שוכנת לחוף הים הכספי, האגם הגדול בעולם. אזרבייג'ן שבדרום-מזרח הקווקז גובלת ברוסיה בצפון ובאיראן בדרום ובירתה מכונה "עיר הרוחות" (על פי שמה הפרסי העתיק) - שם המתאר את הרוחות החזקות הנושבות באזור.

כאשר מבקרים בבאקו, ניתן לראות שאחד ממאפייניה הבולטים הוא הניגודים המובהקים: רובם המכריע של תושבי העיר הם מוסלמים שיעים, אך האלכוהול זורם בה בנדיבות והנשים מתלבשות בסגנון מודרני. השפה הרשמית היא אזרית, אבל כמעט כולם דוברים רוסית. בעבר היתה באקו עיר פשוטה וכפרית - כעת היא אימפריה של גורדי שחקים, כבישים רחבים ומכוניות פאר. יש בעיר רכבת תחתית עם שלושה קווים לצד מנקי רחובות עם מטאטא שעשוי זרדים בלילה הופך קו הרקיע של העיר לפסטיבל אורות ייחודי וססגוני עם מבנים המוארים בשלל צבעים ותמונות מתחלפות, שייחרטו בזכרונכם וימשיכו לרצד בעיניכם גם כשתהיו במקום אחר. אם תצאו מאזורי התיירות המרכזיים של העיר תגלו רחובות אפורים יותר.

המקום. כשתיכנסו לעיר, בייחוד במרכזה, תמשיכו לראות את הפאר והיוקרה שמשדרים הרחובות בעלי הסגנון האיררי פאי. גם חלונות הראווה של החנויות מביאים לידי ביטוי את הנטייה לראוונות בדמות אמבטיות מפוארות עם ידיות מזהב ונברשות ענק, שנראות כאילו הובאו ישירות מארמון האליזה. כדאי לדעת, שאזרבייג'ן היא אחת המדינות המוסלמיות היחידות שיש בהן סובלנות דתית גבוהה ויש בה שני מרכזי אוכלוסייה יהודית עתיקה, בערים קובה ובאקו, שמונים יחד כ-30,000 איש שאינם מכירים את המילה "אנטישמיות". בשנים האחרונות אזרבייג'ן זוכה לפופולריות בקרב תיירים ישראלים, עם כ-40,000 מבקרים ב-2018. כוח המשיכה שלה גובר כאשר לוקחים בחשבון את הטיסות הסדירות שאורכן רק שלוש שעות, את מחירי הלינה המש- תלמים ואת המטבח המקומי הטעים והזול. זוהי מדינה מזרח אירופאית בעלת אופי מערבי, שמציעה שילוב יוצא דופן בין ישן לבין חדש, לצד מבחר מרשים של אתרי תיירות ונקודות ציון מעניינים. רוחות של שינוי

בין מבנים מטורפים וגרנדיוזיים כמו המוזיאון הכי מעוקל בעולם, מסגדים ובתי כנסת שיושבים זה לצד זה, גיליתי עיר שפשוט רוצה להיות הכי טובה. בואו להכיר את באקו, בירת אזרבייג'ן, שמציעה עושר תרבותי ואדריכלי יוצא דופן ועוד שלל חוויות כמה פעמים בחייכם יצא לכם לטייל במדינה עם רוב מוסמי ולהרגיש בטוחים לגמרי? אף פעם? גם לי! ולכן שמחת על הביקור באזרבייג'ן ועל ההזדמנות להכיר את עיר הבירה שלה באקו, שבעשור האחרון עברה מהפך דרמטי, שמומן מכמויות נפט גדולות, שהפכו אותה לאחת המדינות העשירות בעולם. דמיינתי מדינה לא מפותחת וגיליתי את העיר הכי מודרנית שיש! עם אדריכלות שנראית כמו שילוב של פריז ודובאי יחד, שדרות רחבות ומצחצחות, מלאות חנויות שמציעות את מיטב מותגי היוקרה, פארקים יפהפיים, מזרקות מרהיבות, מבנים מרשימים ועיר עתיקה, שהוכרזה כאתר מורשת עולמי של אונסק"ו. כבר בשדה התעופה תבחינו בניקיון ובניצוץ היוקרתי של

מדינה נהדרת לתייר ישראלי

IRS

יעל כפיר - מערכת אתר למטייל

באקו, אזרבייג'ן: המלצות לחופשה ביעד שכנראה לא הכרתם